

E. O.

Wywiad z prof. R. S. Cohenem

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 9/2, 330-331

1964

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z HISTORII PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Interesujący przyczynek do dziejów najnowszych polskiego przemysłu opublikował mgr inż. Stanisław Żuczkiewicz w nrze 7—8/1963 miesięcznika „Chemik”. Artykuł *Początek odbudowy Zakładów Azotowych w Tarnowie* poświęcony jest przede wszystkim staraniom o rewindykację maszyn i urządzeń fabrycznych wywiezionych przez okupanta. Autor brał osobiście udział w tej akcji, co przysparza opracowaniu dodatkowej wartości. Jest ona tym większa, że opracowanie opiera się ponadto na dokumentach.

J. J.

Z HISTORII PAPIERNICTWA

„Przegląd Papierniczy” należy do czasopism publikujących systematycznie artykuły o tematyce historycznej¹. W nrze 5/1963 doc. Kazimierz Sarnecki w artykule *Papier warszawskich druków Elerta i spadkobierców z lat 1643—1678* podał rezultaty fragmentu swych badań nad papierami druków pochodzących z drukarni warszawskich. Przedmiotem badań było 60 książek pochodzących z *Officina Elertiana* — drukarni prowadzonej w latach 1643—1652 przez Piotra Elerta, następnie przez wdowę po nim i wreszcie do 1678 r. przez jego spadkobierców. Na podstawie autopsji (nie było bowiem warunków dla przeprowadzenia badań laboratoryjnych) autor ocenił jakość papierów użytych do druku oraz częściowo ustalił ich pochodzenie. Artykuł jest ilustrowany odrysami znaków wodnych.

W numerze 9/1963 znajdujemy artykuł dr Jadwigi Simiarskiej-Czaplickiej *Papiernia w Kopcu koło Białej*. Artykuł zawiera historię tej papierni, początkami sięgającej końca XVIII w. a czynnej do połowy XIX w. Zgodnie ze swymi zainteresowaniami autorka szczegółowo opisuje również znaki wodne papierów pochodzących z omawianej papierni.

J. J.

Z HISTORII GEODEZJI

W numerze 8/1963 „Przeglądu Geodezyjnego” ukazał się artykuł Eugeniusza Berezowskiego *Zagadnienie pomiaru miast w Polsce w pierwszej połowie XIX wieku*. Artykuł dotyczy różnych problemów, m.in. obowiązujących przy pomiarach przepisów prawnych, metod pomiarowych, poziomu technicznego pomiarów i ich rezultatów. Całość została poparta licznymi przykładami, z których najbardziej szczegółowy jest opis pomiarów miasta Brzeziny w obwodzie piotrkowskim.

Artykuł nie jest syntetyczny, ma właściwie charakter publikacji materiałów z warsztatu badawczego. Przyznaje to zresztą sam autor, wskazując na ograniczoną bazę źródłową, na której się oparł. Źródła te, typu aktowego, dotyczą jedynie dwu województw Królestwa Polskiego: mazowieckiego i kaliskiego. Tekst tych źródeł został przytoczony w obszernych przypisach.

J. J.

WYWIAD Z PROF. R. S. COHENEM

W numerze 4 (226) z 26 X 1963 tygodnika studenckiego „Politechnik”, wydawanego przez Politechnikę Warszawską, ukazał się wywiad z prof. Robertem S. Cohenem, kierownikiem Katedry Fizyki uniwersytetu w Bostonie, jednym z uczest-

¹ Por. np. notatki w nrach 4/1963 i 1/1964 „Kwartalnika”.

ników wrześnieowego sympozjum zorganizowanego w Jabłonie przez Zakład Historii Nauki i Techniki PAN.

Wywiad dotyczył fizycznych i filozoficznych zainteresowań prof. Cohena, warunków studiów na uczelniach amerykańskich oraz działalności społeczno-politycznej pracowników i studentów tych uczelni.

E. O.

50-LECIE HOLENDERSKIEGO STOWARZYSZENIA HISTORYKÓW MEDYCyny I NAUKI

Z okazji 50-lecia holenderskiego Stowarzyszenia Historyków Medycyny, Matematyki i Przyrodoznawstwa uroczyste obchodzonej w Groningen w dniach 8—9 czerwca 1963 r.¹, ukazał się specjalny numer biuletynu tego stowarzyszenia „Mededelingen van het Genootschap voor de Geschiedenis der Geneeskunde, Wiskunde en Natuurwetenschappen” („Ge-Wi-Na”, nr 14, 1963)². Numer zawiera sprawozdanie z przebiegu uroczystości wraz z pełnym tekstem głównego przemówienia przewodniczącego stowarzyszenia, dra D. A. Wittopa Koninga³. Oddzielne miejsce zajmuje sprawozdanie z działalności stowarzyszenia za rok 1962. W części naukowej zamieszczono doniesienia: prof. H. Frudenthala o działalności Williama Whistona (1667—1752) angielskiego fizyka, astronoma i teologa, ucznia Newtona oraz dra O. De Borchgrave'a o holenderskim kartografie Judocusie Hondusie (1563—1612). Numer obok informacji personalnych zamyka wspomnienie pośmiertne po pułkowniku P. W. Scharroo, przewodniczącym stowarzyszenia w latach 1955—1960, zasłużonym w dziedzinie historii sztuki wojennej.

S. S.

O XVII-WIECZNYM POPRZEDNIKU ASTRONAUTYKI

W „New Scientist” (nr 331 z 8 VIII 1963) ukazał się interesujący artykuł E. R. Thomasa o projektach podróży kosmicznych Johna Wilkinsa, biskupa z Chester, jednego z twórców Towarzystwa Królewskiego. W 1638 r. wydał on anonimowo książkę o Księżycu jako świecie zamieszkałym (*A Discourse Tending to Prove that there May be Another Habitable World in the Moone*). Poglądy astronomiczne Wilkinsa były oparte na obserwacjach Galileusza dokonanych za pomocą lunety.

Książka Wilkinsa cieszyła się poczytnością i w dwa lata później ukazało się trzecie jej wydanie, do którego autor włączył dodatkowy rozdział: *O przyszłych możliwościach przejazdu na inny świat i o handlu z mieszkańcami, jeśli świat ten okaże się zamieszkały*.

Wilkins następująco uzasadniał przekonanie o realności takiej podróży: „Opatrzność nigdy nie odkrywała nam od razu wszystkich możliwości, lecz zawsze prowadziła nas stopień po stopniu od jednego odkrycia do następnego”. W dawnych czasach ludzie żyli w przekonaniu, że nie zobaczą nigdy mieszkańców krajów,

¹ W 50-lecie stowarzyszenia ukazała się też w 1963 r. jego nakładem, pod redakcją dra B. P. M. Schultego, odrębna broszura *Vijftig jaren beoefening van de geschiedenis der geneeskunde, wiskunde en natuurwetenschappen in Nederland 1913—1963*.

² Biuletyn ten stanowi jedyne ciągle wydawnictwo stowarzyszenia.

³ D. A. Wittop Koning jest też skarbnikiem Sekcji Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki. We wrześniu 1963 r. brał on udział w sympozjum historii nauki i techniki w Jabłonie.